

[Undervisningsministeren.]

vil finde sted, som min hovedopgave at lytte mig frem til en fællesnævner, der kan angive den retningslinje og de grundlinjer, hvorefter vi skal udbygge skolevæsenet i de kommende år.

Ellen Strange Petersen: Det konservative folkeparti ønsker undervisningspligten udvidet fra 7 til 9 år, så snart det bliver økonomisk forsvarligt og praktisk muligt, hvilket først og fremmest vil sige: når der er lærerkræfter nok, og denne indstilling kom meget tydeligt frem i marts sidste år, da min partifælle, hr. Gottschalck-Hansen var ordfører for forespørgerne ved en forespørgsel til den daværende undervisningsminister, hr. K. B. Andersen, der nu er ordfører for forslagsstillerne til det forslag til folketingsbeslutning, som vi behandler i dag.

Som det fremgik af debatten i fjor, er der stor enighed mellem forslagsstillerne og den konservative folketingsgruppe om det ønskelige i at få udvidet undervisningspligten fra 7 til 9 år. Vi mener, det er forkert at sende børn ud i livet, når de er 14 år. I en tid, da samfundet stiller stadig større krav til viden og kunnen og det bliver stadig sværere at beskæftige de dårligst uddannede grupper, er det nødvendigt at gøre mere for uddannelsen og i første række for den almene skoleuddannelse. Jeg tror, alle erkender betydningen af, at flertallet af danske børn får mere skoleuddannelse, end flertallet af de foregående generationer har fået. Der er hos modstandere og tilhængere af udvidelse af undervisningspligten en fælles glæde over, at så mange frivilligt har forlænget skolegangen. Uenigheden opstår, når man drøfter, hvordan man skal få de sidste godt 20 pct. med.

Da man gennemførte den frivillige ungdomsskole for 14-18-årige, var meningen, at de, der gik tidligt ud af skolen, skulle have mulighed for at supplere deres kundskaber og lære en række praktiske fag. Meningen var god nok, men ungdomsskolen blev i stedet for et supplement for de elever, som forblev i skolen. Nogle steder er 80-85 pct. af eleverne i ungdomsskolen elever i andre skoler, enkelte steder endda 100 pct., så det var altså ikke den vej, man skulle.

Ungdomskostskoler og efterskoler er en hjælp for en del af de elever, der går tidligt

ud af skolen og opdager, at de har lært for lidt. I det konservative folkeparti lægger vi stor vægt på, at ungdomskostskoler og efterskoler kan indgå som valgfri muligheder ved en udvidelse af undervisningspligten, sådan som der også er regnet med i den betænkning, der lige er afgivet om spørgsmålet, og som også ministeren var inde på.

Vi ønsker også, at skolemodne børn kan komme tidligere i skole, end det i dag er muligt, og vel at mærke i rigtig skole; vi mener ikke, at børnehaveklasse er løsenet for det tidligt skolemodne barn. Også her er vi i overensstemmelse med udvalget, der har afgivet betænkning. Efter udvalgets opfattelse må hensynet til børnenes forskellige udviklingstrin føre til, at der for alle børns vedkommende bliver mulighed for at vælge mellem tre på hinanden følgende år til indtræden i skolen, således at ydergrænserne bliver 5½ år og 8½ år. Jeg tror næsten, jeg tør sige, at det var endnu mere, end vi turde have stillet forslag om. Men grundtanken er vi altså helt enige i.

Modstandere af undervisningspligtens forlængelse lægger megen vægt på, at en del børn bliver skoletrætte, og man frygter, at de vil genere undervisningen for andre. Det er et problem, man ikke kan negligere. Man bør foretage flere undersøgelser af, hvad der for børnene eller for børnenes forældre motiverer, at børnene kommer tidligt ud af skolen. Den undersøgelse, som skoleoverlæge Lebel for nogle år siden foretog i Århus, tydede på, at der var sociale vanskeligheder, ikke nødvendigvis altid af økonomisk art, men sociale vanskeligheder og tilpasningsvanskeligheder hos børnene allerede fra ca. 10 års alderen; det mener jeg må opfordre samfundet til netop at gøre noget ekstra for disse børn og ikke bare udskrive dem som 14-årige og håbe på, at livets skole klarer resten. Der er al mulig grund til at tro, at disse børn får sværest ved at klare sig senere, hvis de ikke bliver støttet i pubertetsårene.

Men der er naturligvis også grund til at tænke på, om der kan være noget forkert i skolens indretning, der motiverer den tidlige udtræden af skolen. Dels er der jo de praktiske ting, som ministeren omtalte, forskellen på mulighederne i de forskellige dele af landet, de rent geografiske forhold,